

Motion till riksdagen 2009/10:K274

av Mats Pertoft (mp)

Ordens- och titelväsendet i Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förnya ordens- och titelväsendet i Sverige.

Motivering

Sverige har en gammal fin tradition av att dela ut förtjänsttecken till medborgare som har gjort sig förtjänta av en speciell utmärkelse. Under historisk tid har även utdelandet av titlar tjänat liknande syften genom att bemärkta och förtjänta personer t.ex. har adlats.

I dag delas förtjänsttecken ut av konungen efter förslag från en kommitté. Utdelning av titlar förekommer inte i Sverige vad jag känner till, men väl i t.ex. Storbritannien där drottningen delar ut adels titlar som gäller under en persons livstid till personer som tjänat det brittiska samhället väl. Dessa titlar går enligt uppgift inte i arv.

I historisk tid var utdelandet av titlar och förtjänsttecken ett medel för samhället och konungen att belöna personer som hade gjort riket stora tjänster. Det var ett belöningsystem som då hade fördelen att det var betydligt billigare för samhället än att höja lönerna för dessa personer.

I dag har vi en situation där löner och bonusar på chefsnivå rusar i höjden på ett oroväckande sätt. Löner och bonusar når höjder som av många människor upplevs som orimliga, samtidigt som man inte kan finna serösa förslag till alternativ, då löner och bonusar sätts av marknaden, av styrelser och i mångt och mycket av konkurrensen på marknaden samt vederbörande persons kompetens respektive av marknads efterfrågan av just denna kompetens.

Min personliga erfarenhet av förhandlingar om lön och bonusar på chefsnivå är också den att det ofta inte handlar om den reella pengamängden som dessa består av utan om hur tjänsten och personen värderas i förhållande till andra tjänster och personer. Det handlar om prestige och konkurrens mellan

Fel! Okänt namn på

nivåer, där summan blir en mätare på hur efterfrågad man som person och ens kompetens är i förhållande till andra medtävlare, inte så mycket om den exakta lönesumman och vad den motsvarar i konsumtionsförmåga.

I en situation, med denna konkurrens där ersättningarna snarare tjänar som måttstock än som en summa som motsvarar ett konsumtionsbehov, vore en intressant lösning att söka andra alternativ till löner för att belöna ledande personligheter i samhället. Och här kommer frågan om ett förnyat ordens- och titelsystem upp.

I historisk tid användes t.ex. adelstitlar som ett sätt att belöna utomordentliga insatser i samhället. Man erhöll en titel och fick tillåtelse att hänga upp en vapensköld i Riddarhuset, och detta var mycket mer värt än en än så stor löneökning, eller så fick man en medalj, ett förtjänsttecken av hög dignitet, som ett erkännande. I mångt och mycket var detta sätt att belöna billigare för samhället, men också mer korrekt, eftersom man erhöll ett bevis för samhällets tacksamhet över det gjorda arbetet som inte var lika förgängligt som pengar och som syntes betydligt mer i samhällslivet än ett enkelt lönebesked, vars effekt enbart syns på bankkontot.

Riksdagen har tidigare avslagit en liknande motion från min sida, men i samband med den debatt om överdrivna bonussystem som har varit mycket intensiv under det gångna året ter sig frågan som ytterst aktuell. Vi har sett hur både statsministern och finansministern har gjort bonusfrågan till en huvudfråga i debatten om hur vi förebygger framtida finansiella kriser. I den debatten är det ytterst viktigt att lyfta fram alternativ till överdrivna bonussystem och lönenivåer. Ett förnyat ordens- och titelväsende kan vara ett sådant alternativ.

Därför föreslår jag att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att det bör tillsättas en utredning i syfte att förnya ordens- och titelväsendet i enlighet med vad som anförs i motionen.

Stockholm den 1 oktober 2009

Mats Pertoft (mp)